

diende te geschieden. Zeerovers schaden niet alleen hier, net als langs Java's Oostkust, de inlandse handel, maar het volk van de roeigalei die langs de kust patrouilleert, maakt zich ook schuldig aan afpersing. Daarom is de resident gevraagd om notariële verklaringen door de inlanders die schade hadden ondervonden. [fol. 948] Er is bevolen deze zaak te onderzoeken en de schuldigen naar Batavia te zenden, zodat ze als voorbeeld kunnen worden bestraft. In 1760/61 bedroegen de inkomsten f 98.184 en de uitgaven f 19.568, zodat het voordelig saldo f 78.616 is. Dat is f 2272 meer dan in 1759/60, waarvoor de resident werd geprezen. Aan de aanstelling van een regent te Sumadang bij brief van 20 september 1761 en andere huishoudelijke zaken wordt voorbijgegaan.

BANTAM

[fol. 949] Volgt De Jonge, Opkomst X, p. 381 r. 1v.o. – p. 382 r. 14v.b. Uit Bantam werd in 1760/61 samen met enige kleinigheden ontvangen t.w.v. f 287979. Ter betaling daarvan en voor de huishoudelijke kosten is daarheen gezonden f 215.925 aan contant geld, voor f 43.417 aan levensmiddelen en andere benodigdheden en f 6783 aan voldane wissels. In 1760/61 bedroegen de uitgaven f 58.736 en de inkomsten f 10.923, zodat het verlies f 47.813 bedraagt. [fol. 950] Dit is f 5769 minder dan het voorafgaande jaar. Van het nadelig saldo gaat nog f 10.000 af, die de koning jaarlijks voor het onderhoud van de buitenposten betaalt. Volgt De Jonge, Opkomst X, p. 382 r. 15v.b. – p. 383 r. 1v.b. [fol. 951] Zoals in de brief van 31 december 1760 vermeld, zijn twee gewapende vaartuigen naar Pulau Legoendi gezonden om te patrouilleren tegen Mandarese smokkelaars. Zij keerden 24 januari terug zonder een dergelijk schip aangetroffen te hebben. Het is niet onwaarschijnlijk dat, zoals in de missive van 14 maart staat, zij geen opium en benzoë konden krijgen, omdat de Engelsen van Benkulen verjaagd waren, en ze dus eerder naar huis zijn teruggekeerd. Uit de brief van 24 oktober blijkt dat de koning weer heeft geklaagd over zeerovers die in de bocht van Lampong pepervaartuigen zouden bedreigen. Hij vroeg om patrouilleschepen om samen met zijn schepen die plaats van hen vrij te houden. Bij gebrek aan geschikte vaartuigen zal slechts de bark de Afrikaan, [fol. 952] die het goud, dat uit China verwacht wordt, gaat overnemen, tot 25 november daar kunnen patrouilleren om daarna op de gebruikelijke plaats, of op het Noord-Eiland, de retourschepen uit China af te wachten. Nadere berichten ontbreken nog.)

Bij de aparte brieven van den commandeur zal U Wel Edele Hoogachtbaare een geval voorkomen van zekere Engelsche brigantijn de Golconda, gevoerd door Alexander Balneavis, en toebehorende aan den Engelschen gouverneur in Bengale, die, den wil van Bankahoeloe naar Batavia hebbende, den 30e september ter Bantamsche rede verscheen, en, uit vreze, zo hij zeide, voor de toen zich hier bevindende Fransche schepen, de protectie onzer vlagge verzocht met de nodige mondbehoeften.

Fol. 952r-v.

(Commandeur Hugo Pieter Fauré is direct bevolen om deze Engelsman van het nodige te voorzien en hem te zeggen de rede van Bantam te verlaten. De koning had evenwel de dag na diens aankomst door twee hovelingen aan Alexander Balneavis laten weten dat daar geen vreemde schepen werden toegelaten, maar ook aangeboden dat hij zich op Pulau Pandjang kon verbergen. [fol. 953] Zo kon hij bij komst van de Fransen weer bescherming zoeken onder het geschut van Bantam. Balneavis protesteerde evenwel dat hij schip en goed liever aan de koning of aan de Compagnie overgaf, dan de bescherming op de rede tegen de Fransen te verliezen. Hij wees iedere verantwoordelijkheid voor schade aan de Engelse kroon, aan haar vloot en aan zijn reders af. De Hoge Regering was in de geheime vergadering van 6 oktober van oordeel dat de koning van Bantam onbetwistbaar op de rede mocht toelaten wie hij wilde, en dat men de Engelsman maar moest laten begaan. Er werd een contraprotest opgesteld, dat overbodig bleek, omdat de Engelsman door de commandeur bevoorraad, op 5 oktober Bantam verliet. Hij bevond zich inmiddels op de rede van Batavia zonder aanstoot te geven. Het garnizoen van Bantam kon dit jaar slechts met 13 soldaten